

ZATVORENÍ V DOBE

1.stretko

CIEĽ

- uvedomiť si základné črty doby, v ktorej žil Titus, kontext neslobody, uzavretia v systéme, ktorý nútil ľudí žiť podľa komunistickej ideológie
- uvedomiť si ako sa môže v dnešnej dobe prejavovať nesloboda, a to napr. pri strate osobného súkromia, vďaka moderným technologickým výtvarným

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

Don Titus – salezián kňaz žil v čase, kedy sa dostali v Československu k moci komunisti. Postupne ľudí oberali o základné ľudské slobody. Slobodu pohybu, slova, volieb až po náboženskú slobodu. Zo školských tried zmizli kríže, rehole boli zrušené a každý musel vyznávať ateistickú ideológiu.

Don Titus Zeman sa voči tejto ideológii postavil a tým, že sa zasadzoval za to, aby sa všetky kríže vrátili na svoje miesto, začal mať problémy so štátnou mocou.

Tu je vhodné prečítať text zo sv. Písma, ktorý uvádzame na konci. Text môže byť vytlačený na väčšom papieri a zavesený v miestnosti počas celého stretnutia.

AKTIVITA 1 – ESCAPE ROOM

Animátori odvedú mladých do temnej miestnosti (mala by mať dvere s kľúčovou dierkou – nie FAB-kou, keby nebola takáto miestnosť k dispozícii, treba okno zatemniť tak, že budú môcť pozeráť cez škáru von). Mobily im zoberú. Miestnosť je tmavá a zamknú ich zvonku (pozor, aby nenechali kľúč v zámku). Von vidia len cez kľúčovú dierku (cez štrbinu zatemneného okna). Oproti kľúčovej dierke je nejaká nástenka s nápismi.

MOŽNOSTI NÁPISOV

- *Nesmieš s hocikým komunikovať.*
- *Každý tvoj krok bude sledovaný.*
- *Oči zabodnuté do chrbta.*
- *Dávaj pozor aj na svojich príbuzných.*
- *Drž hubu a krok.*
- *Chceš ísť ešte na vysokú školu?*

Animátori vytvoria atmosféru napätia. Čo s tým? Aké sú možnosti? Musia sa dostať von do istého času.

Niekde v miestnosti je istý kľúč. Animátori im to naznačia cez nástenku – napr. napíšu „hľadajte kľúč“. Pomocou viacerých odkazov v miestnosti (môžu byť aj zašifrované) sa nakoniec dopracujú ku kľúču.

PRÍKLADY ŠIFROVANIA ODKAZOV

- Odkaz napísaný odzadu.
- Odkaz napísaný voskom na bielom tvrdom papieri, ktorý sa zatriede vodovou farbou. Vtedy sa objaví voskový text.
- Odkaz napísaný v morzeovke.
- Môžu v miestnosti objaviť aj mobil s odkazom: zavolajte na niektoré z týchto troch čísiel. Takto získajú ďalšiu indíciu.

Keď sa im podarí otvoriť dvere, čakajú ich tam animátori oblečení ako pionieri. Musia zložiť aj oni pioniersky sľub¹ a dostanú pionierske šatky. Potom im ešte môžu zadať zopár úloh, ktoré navodia atmosféru komunizmu v bývalej Československej socialistickej republike.

- *vystáť radu na mandarínky (po istom čase im dať každému jednu)*
- *nacvičiť spartakiádu (Spartakiáda bolo hromadné verejné telovýchovné vystúpenie.) Hrá pri tom pesnička Poupata od Michala Davida*
- *zahrať sa Céčka – hádzanie Céčok o stenu alebo na čiaru (vyhráva, kto ho má najbližšie), vytváranie reťazí z Céčok*

DISKUSIA 1

- *Ako si sa cítil v uzamknutej miestnosti?*
 - *Kto prvý pochopil, že musíte hľadať kľúč?*
 - *Ako sa vám podarilo dostať sa von?*
 - *Keď ste vyšli von, čo vás čakalo?*
 - *Cítil si sa slobodnejšie alebo si musel plniť to, čo ti povedali animátori?*
-
- *Čo ťa dnes vedie k tomu, že sa uzatváraš?*
 - *Sú niektoré veci tejto doby, ktoré ti v živote dávajú tvrdé pravidlá? Napr. ak nie si úspešný, nie si nikto! Ak nespĺňaš kritériá módy, si na nič!*
 - *Čo ťa tlačí do ulity, že by si sa najradšej ukryl do myšacej dierky?*
 - *Čo ti bráni dýchať?*

PRE ANIMÁTORA 1

Mladých sme dostali do situácie väzenia v tmavej miestnosti. Odtiaľto mohli veci sledovať len cez kľúčovú dierku. Je to obraz situácie kresťana (aj Titusa Zemana) v dobe komunizmu. Človek sa vtedy cítil, akoby za ním zatvorili

¹ **pioniersky sľub:** „Sľubujem pred svojimi druhmi, že budem pracovať, učiť sa a žiť podľa pionierskych zákonov, aby som bol dobrým občanom svojej milovanej vlasti Československej socialistickej republiky a svojím konaním chránil česť Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže.“

dvere. Nemal prístup nikam. Okolo Československa bol len ostnatý drôt. S človekom sa prestal viesť dialóg. Rozhodovalo sa „o ňom bez neho“. Videl svet len akoby cez kľúčovú dierku. Akýkoľvek pokus o slobodný život končil nakoniec tým, že si sa musel zaradiť do systému ideológie. Plniť to, čo mu niekto druhý povedal. Totalita brala ľuďom slobodu. Nútila ľudí robiť nezmyselné veci, naháňali im strach a obavy o to, čo s nimi bude.

AKTIVITA 2 – PAPARAZZI

Hra je určená pre asi 10 hráčov. Každý hráč by mal mať mobil s fotoaparátom.

Na papieriky sa napíšu mená všetkých hráčov. Jeden papierik obsahuje jedno meno. Potom si postupne losujú papierik s menom. Každý si prečíta meno na papieriku a snaží sa človeka, ktorého meno má na papieriku, s pomocou mobilu odfoťiť. Ak sa mu to podarí, príde za tým hráčom, ukáže mu fotku a ten mu musí odovzdať svoj papierik s menom. Tým pádom je hráč bez papierika vyradený z hry.

Hráč, ktorému sa podarilo odfoťiť hráča a dostal papierik s menom, hrá ďalej a snaží sa odfoťiť ďalšieho hráča.

Hra je plná napätia a stratégie. Hráč sa snaží, aby ho niekto neodfoťil a zároveň je to veľká snaha odfoťiť hráča, ktorého má na papieriku.

Hra sa môže obmieňať tak, že sa určí len jedna časť tela, ktorá musí byť odfotená. Alebo sa hráčom na chrbát pripnú čísla a tie sa musia odfoťiť tak, aby boli na fotke čitateľné.

Aktivitu môže animátor zakončiť tým, že prinesie osobné informácie o členoch stretka (napr. kde bol na výlete, kde bol oslavovať, aké meno má pes/mačka, akému klubu fandi...) (stačí vychádzať z informácií na facebooku alebo google).

DISKUSIA 2

- Čo všetko sa o tebe vie z internetu?
- Kto sleduje tvoj pohyb, tvoje statusy, tvoje vzťahy s ľuďmi? Prečo?
- Necítiš sa byť aj dnes sledovaný tak ako bol Titus Zeman vo svojej dobe?
- Ako vnímaš útoky na svoje súkromie?
- Ako môžu takéto ľudia vplývať na tvoj život?

Potom môže animátor ukázať mladým tieto videá sociálnych experimentov (videá sú v angličtine, animátor môže pomôcť s prekladom):

<https://www.youtube.com/watch?v=F7pYHN9iC9I>

https://www.youtube.com/watch?v=5P_0s1TYpJU

PRE ANIMÁTORA 2

Dnes v čase slobody môžu mať o človeku také informácie, že sa stáva zraniteľný. Prakticky už súkromie neexistuje.

Pomocou mobilu a sociálnych sietí sa môžu druhí dostať veľmi ľahko k tomu, že vedia, kde si, čo robíš, ako sa cítiš, s akými myšlienkami sympatizuješ, v akých vzťahoch žiješ. Tieto informácie vedia veľmi ľahko využiť na to, aby ťa napr. marketingovo ovplyvňovali. A tak sa zdá, že dnes už nie je nič utajené. Preto by sa každý človek mal správať tak, aby sa v budúcnosti nehanbil za seba.

Aký postoj zaujať k tejto situácii? Najdôležitejšie je byť tým, kým v skutočnosti si. Aj Titus Zeman (hoci o ňom štátna bezpečnosť všeličo vedela) sa v kľúčových situáciách sám seba pýtal: som veriaci alebo sa len na neho hrám?

Treba byť autentický – byť sám sebou. Inak zostaneš masou, ktorá sa dá ľahko manipulovať.

Z PÍSMA

Mt 10, 16-22

„Hľa posielam vás ako ovce medzi vlkov. Budte teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice. Chráňte sa ľudí; lebo vás vydajú súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach a pre mňa vás budú vláčiť pred vladárov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom. Ale keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať. Ved' to už nie vy budete hovoriť; ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás. Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený.“

Animátor môže mladým vysvetliť obrazy ovca x vlk, holubica x had. Môže poukázať na to, že viera nie je príslub pohodového života, ale naopak je to boj o vernosť vo viere.

Boh nie je niekto, kto bude sťahovať informácie o tebe zo sociálnych sietí, ale bude ti šepkať do ucha zo svojho srdca a ty budeš vedieť, čo máš hovoriť alebo aký postoj máš zaujať.

ÚLOHA DO BUDÚCEHO STRETNUTIA

Zmeniť si úvodnú fotku alebo profilovku za fotku Titusa Zemana aspoň na týždeň.